

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2026
(OR. en)

8931/26
ADD 1

Διοργανικός φάκελος:
2026/0060(NLE)

RECH 207
RELEX 601

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8120/26

Θέμα: *Προετοιμασία του Συμβουλίου [Ανταγωνιστικότητα (Εσωτερική αγορά, Βιομηχανία, Έρευνα και Διάστημα)] στις 28-29 Μαΐου 2026*
Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με ένα πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιστημονική διπλωματία
– Έκδοση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ένα πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιστημονική διπλωματία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292 σε συνδυασμό με το άρθρο 182 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η επιστήμη αποτελεί παγκόσμιο δημόσιο αγαθό, καθώς διευρύνει τα όρια της γνώσης και αναπτύσσει λύσεις προς όφελος της ανθρωπότητας μέσω βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.
- (2) Η παγκόσμια γλώσσα της επιστήμης έχει την ικανότητα να συνδέει και να εμπνέει ανθρώπους και έθνη.
- (3) Η επιστήμη ήταν ανέκαθεν κινητήρια δύναμη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και συμβάλλει στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας με βάση κοινές αρχές και αξίες.
- (4) Η επιστήμη, η έρευνα, η καινοτομία και η τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελούν βασικά στοιχεία της ήπιας δύναμης της Ένωσης και συμβάλλουν στην ενίσχυση των σχέσεων της Ένωσης με τρίτες χώρες.

- (5) Είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι το διεθνές σύστημα έρευνας και καινοτομίας είναι ανοικτό και ασφαλές, με βάση την αρχή «ανοικτό στο μέτρο του δυνατού, κλειστό στο μέτρο του αναγκαίου», σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας¹.
- (6) Η έρευνα και η καινοτομία βρίσκονται στο επίκεντρο της ανταγωνιστικότητας, της ανθεκτικότητας, της ευημερίας και της κοινωνικής ευδοκίμησης της Ένωσης, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στην προστασία των συμφερόντων και των αξιών της.
- (7) Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» είναι το μεγαλύτερο πολυμερές πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας στον κόσμο, καθώς είναι ανοικτό στη συμμετοχή τρίτων χωρών, μέσω της σύνδεσης με το πρόγραμμα αξιόπιστων χωρών-εταίρων στη γειτονία της Ένωσης και πέραν αυτής, καθώς και στη συμμετοχή ερευνητών και ερευνητριών παγκοσμίως.
- (8) Η πρωτοβουλία «Επιλέξτε την Ευρώπη για την επιστήμη»² αποσκοπεί στην ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ένωσης για ερευνητές και ερευνήτριες από όλο τον κόσμο, ιδίως μέσω των επιχορηγήσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ΕΣΕ)³ των δράσεων Marie Skłodowska Curie (MSCA)⁴ και των μέσων που παρέχονται σε εθνικό και, κατά περίπτωση, σε υποεθνικό επίπεδο.
- (9) Η ανάπτυξη και η εφαρμογή πρωτοποριακών τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη (TN) ή η κβαντική τεχνολογία, συμβάλλουν στην αύξηση του παγκόσμιου ανταγωνισμού και έχουν βαθύ αντίκτυπο στη ζωή των ανθρώπων. Η χρήση της TN στην επιστήμη ως μετασχηματιστικής δύναμης δημιουργεί πρωτοφανείς ευκαιρίες, καθώς και προκλήσεις, που σχετίζονται, για παράδειγμα, τη διανοητική ιδιοκτησία, τη διακυβέρνηση δεδομένων, τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, την κοινοχρησία μοντέλων, την πρόσβαση στη γνώση και την υπολογιστική και την επιστημονική δεοντολογία και ακεραιότητα.

¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 2024, σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας, EE C 3510, 30.5.2024.

² https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe_el

³ <https://erc.europa.eu/homepage?etrans=el>

⁴ <https://marie-skłodowska-curie-actions.ec.europa.eu/>

- (10) Η Ένωση βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα απρόβλεπτο γεωπολιτικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη πίεση προς τη διεθνή συνεργασία, τη δημοκρατία, την πολυμερή προσέγγιση, το κράτος δικαίου και την ίδια την επιστήμη.
- (11) Κρατικοί και μη κρατικοί παράγοντες ασκούν αυξανόμενη πίεση στα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τα παγκόσμια κοινά, μεταξύ άλλων σε χώρους πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας.
- (12) Η πρόοδος δεν υπήρξε ικανοποιητική όσον αφορά την επίτευξη της Ατζέντας του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη⁵ και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, ή όσον αφορά την επίλυση της τριπλής πλανητικής κρίσης της κλιματικής αλλαγής, της απώλειας βιοποικιλότητας και της ρύπανσης, που απαιτούν κοινές προσπάθειες μεταξύ των κρατών με βάση επιστημονικά στοιχεία.
- (13) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της συγκαταλέγονται μεταξύ των κύριων παραγόντων διευκόλυνσης παγκόσμιων διακυβερνητικών φορέων επιστήμης-πολιτικής, όπως η Διακυβερνητική επιτροπή για την κλιματική αλλαγή (IPCC)⁶, η Διακυβερνητική πλατφόρμα επιστήμης-πολιτικής για τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων (IPBES)⁷ και η Διακυβερνητική ομάδα επιστήμης-πολιτικής για τα χημικά προϊόντα, τα απόβλητα και την πρόληψη της ρύπανσης (ISP-CWP)⁸.
- (14) Η έρευνα παρέχει τα στοιχεία που απαιτούνται για την υποστήριξη διεθνών συμφωνιών και τη στήριξη αποφάσεων πολιτικής, κατά περίπτωση, σε ένα ευρύ φάσμα τομέων διπλωματίας.
- (15) Η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ), έχει αντίκτυπο στις πολιτικές έρευνας και καινοτομίας, τόσο άμεσα, π.χ. με την επιβολή περιορισμών στην αλληλεπίδραση με ορισμένους διεθνείς εταίρους και ανταγωνιστές, όσο και έμμεσα, π.χ. με τη διευκόλυνση της διεθνούς συνεργασίας και τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού.

5 <https://sdgs.un.org/2030agenda>

6 <https://www.ipcc.ch/>

7 <https://www.ipbes.net/>

8 <https://www.unep.org/isp-cwp>

- (16) Καθώς η γνώση, η έρευνα και η καινοτομία μετουσιώνονται περισσότερο από ποτέ σε ισχύ και γεωπολιτική επιρροή, μια ισχυρή και ανεξάρτητη Ένωση θα επωφεληθεί από την καλύτερη αξιοποίηση των ενωσιακών πλεονεκτημάτων της έρευνας και της καινοτομίας και από την οικοδόμηση μιας ποικιλίας στρατηγικών εταιρικών σχέσεων.
- (17) Δεδομένης της αυξανόμενης σύνδεσης μεταξύ της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας, αφενός, και της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, αφετέρου, όπως αποτυπώνεται σε πολυάριθμα ενωσιακά έγγραφα πολιτικής⁹ και σε πρόσφατες σημαντικές εκθέσεις¹⁰, είναι αναγκαίο ένα πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιστημονική διπλωματία.

⁹ Μεταξύ άλλων, η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία, COM(2021) 252 final της 18.5.2021 και τα σχετικά συμπεράσματα του Συμβουλίου, 12301/21 της 28.9.2021· η κοινή ανακοίνωση για την ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην πολυμερή προσέγγιση βάσει κανόνων, JOIN(2021) 3 final της 17.2.2021 τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις αρχές και τις αξίες της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, 10125/22 της 10.6.2022· τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση του ρόλου και του αντίκτυπου της έρευνας και της καινοτομίας στη διαδικασία χάραξης πολιτικής στην Ένωση, 16450/23 της 8.12.2023· η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τις υποδομές έρευνας και τεχνολογίας, COM(2025) 497 final/2 της 30.9.2025· η κοινή ανακοίνωση σχετικά με την ενίσχυση της οικονομικής ασφάλειας της ΕΕ, JOIN(2025) 977 final της 3.12.2025· η σύσταση του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 2024, σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας (ΕΕ C, C/2024/3510, 30.5.2024).

¹⁰ Enrico Letta, *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity* (Πολύ περισσότερο από μια αγορά – Ταχύτητα, ασφάλεια, αλληλεγγύη). *Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Ενδυνάμωση της ενιαίας αγοράς για την επίτευξη βιώσιμου μέλλοντος και ευημερίας για όλους τους πολίτες της ΕΕ), 2024· Ευρωπαϊκή Επιτροπή: *The future of European competitiveness. Part A, A competitiveness strategy for Europe* (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Μέρος Α, Στρατηγική ανταγωνιστικότητας για την Ευρώπη), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2025· Ευρωπαϊκή Επιτροπή: *Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness* (Ευθυγράμμιση, δράση, επιτάχυνση – Έρευνα, τεχνολογία και καινοτομία για την τόνωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024· Ευρωπαϊκή Επιτροπή: *A European framework for science diplomacy – Recommendations of the EU Science Diplomacy Working Groups* (Ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την επιστημονική διπλωματία – Συστάσεις των ομάδων εργασίας της ΕΕ για την επιστημονική διπλωματία), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2025.

- (18) Με τη διασύνδεση και την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ επιστήμης και διπλωματίας, η επιστημονική διπλωματία διαδραματίζει ζωτικό ρόλο ως προς τα ακόλουθα:
- α) τη διαφύλαξη και την προώθηση των δημοκρατικών αξιών, των στρατηγικών συμφερόντων και της κυριαρχίας της Ένωσης όσον αφορά την τεχνολογία και τα δεδομένα·
 - β) την ενίσχυση της θέσης της Ένωσης ως ενός από τους κορυφαίους παγκόσμιους επιστημονικούς και τεχνολογικούς παράγοντες μέσω ανοικτής και ασφαλούς διεθνούς επιστημονικής συνεργασίας·
 - γ) την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην επιστήμη, την ενθάρρυνση της υιοθέτησης ανάλυσης προοπτικών και επιστημονικών συμβουλών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την προώθηση της συμμετοχής του κοινού·
 - δ) τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου του ενωσιακού δυναμικού έρευνας και καινοτομίας για την επιδίωξη της ειρήνης, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την πολυμερή προσέγγιση και για μια διεθνή τάξη βασισμένη σε κανόνες· και
 - ε) την ενίσχυση της δέσμευσης της Ένωσης για βιώσιμη διαχείριση των παγκόσμιων δημόσιων αγαθών και των παγκόσμιων κοινών, την καταπολέμηση της τριπλής πλανητικής κρίσης της κλιματικής αλλαγής, της απώλειας βιοποικιλότητας και της ρύπανσης, και τη συμβολή στην επίτευξη της Ατζέντας των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.
- (19) Η επιστημονική διπλωματία της Ένωσης θα πρέπει
- α) να παραμείνει σταθερά θεμελιωμένη στον πυρήνα των αξιών της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως μεταξύ άλλων η ελευθερία, η δημοκρατία, η ισότητα, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

- β) να εδράζεται ιδίως στις αρχές και τις αξίες στις οποίες βασίζεται η διεθνής συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας — όπως περιγράφονται στην παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία¹¹, στο σύμφωνο για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη¹², στη διακήρυξη της Μασσαλίας για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας¹³ και στη δήλωση των Βρυξελλών για τον πολυμερή διάλογο σχετικά με τις αρχές και τις αξίες για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας¹⁴, ιδίως την ακαδημαϊκή ελευθερία και την ελευθερία της επιστημονικής έρευνας, την επιστημονική αριστεία, τη δεοντολογία και την ακεραιότητα της έρευνας, την ασφάλεια της έρευνας, την ισότητα των φύλων, τις ίσες ευκαιρίες για όλους, την πολυμορφία και τη συμπεριληπτικότητα, την ανοικτή επιστήμη και τα ανοικτά δεδομένα, και τη χάραξη τεκμηριωμένης πολιτικής·
- γ) να διεξάγεται με πλήρη σεβασμό των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων, όπως ορίζονται στη Συνθήκη, και σε συνοχή με την εξωτερική δράση της Ένωσης και τα σχετικά προγράμματα, ιδίως το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

- (20) Η επιστημονική διπλωματία δεν θα πρέπει να χρησιμεύει ως μηχανισμός για την υπονόμηση των κυρώσεων σε επίπεδο Ένωσης.
- (21) Η Εκπαιδευτική, Επιστημονική και Επιμορφωτική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO) και άλλοι πολυμερείς οργανισμοί προωθούν παγκόσμιους και περιφερειακούς διαλόγους για την επιστημονική διπλωματία, στους οποίους θα πρέπει να συμβάλει η Ένωση.
- (22) Για να διασφαλίζει τα συμφέροντά της και τη συμμετοχή κρατικών και μη κρατικών φορέων, η Ένωση θα πρέπει να ενεργεί με στρατηγικό και συντονισμένο τρόπο όσον αφορά την επιστημονική διπλωματία έναντι των παγκόσμιων εταίρων και των ανταγωνιστών της, οι οποίοι επενδύουν στις δικές τους ικανότητες επιστημονικής διπλωματίας.

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία, COM(2021) 252 final της 18.5.2021.

¹² Σύσταση (ΕΕ) 2021/2122 του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με ένα σύμφωνο για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Ευρώπη, ΕΕ L 431 της 2.12.2021.

¹³ <https://www.enseignementsup-recherche.gouv.fr/sites/default/files/2022-03/d-claration-de-marseille--17072.pdf>

¹⁴ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/94d6bb42-1fe7-478c-b6b4-d0be4dfb0204_en?filename=brussels-ministerial-statement-2024-02.pdf

- (23) Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι δίκαιες και αμοιβαία επωφελείς εταιρικές σχέσεις με τον Παγκόσμιο Νότο, ιδίως σε περιοχές στρατηγικής σημασίας για την Ένωση, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών της «Ομάδας Ευρώπη» στο πλαίσιο της Global Gateway και μηχανισμών τριγωνικής συνεργασίας, προκειμένου να στηριχθούν οι νέοι ερευνητές και η κυκλοφορία εγκεφάλων, να ενισχυθεί η επιστημονική ικανότητα, να αντιμετωπιστούν οι ασυμμετρίες στην έρευνα, να προωθηθεί η συνδημιουργία γνώσεων και να αντιμετωπιστούν οι κοινές παγκόσμιες προκλήσεις.
- (24) Αρκετά κράτη μέλη αναπτύσσουν και υιοθετούν εθνικές στρατηγικές επιστημονικής διπλωματίας και ενισχύουν τις επιστημονικές και τεχνολογικές ικανότητες των διπλωματικών τους υπηρεσιών τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.
- (25) Δεδομένης της πληθώρας των εν εξελίξει δραστηριοτήτων, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η συνοχή και να βελτιστοποιηθεί η χρήση των πόρων στην επιστημονική διπλωματία, τόσο σε επίπεδο Ένωσης όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Για τον σκοπό αυτό, απαιτούνται συντονισμός, αλληλοδιδαχή από ομοτίμους και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και, κατά περίπτωση, η Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει εξατομικευμένη καθοδήγηση και συνδρομή στα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή τους και τις υφιστάμενες ανισότητες.
- (26) Η επιστημονική διπλωματία μπορεί να συμβάλει στην προώθηση και την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE), τόσο σε εσωτερικό επίπεδο όσο και αναφορικά με την εξωτερική του διάσταση. Ως εκ τούτου, η θέσπιση πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιστημονική διπλωματία έχει συμπεριληφθεί στο θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE για την περίοδο 2025-2027¹⁵, το οποίο συμβάλλει στην επεξεργασία της έννοιας της «πέμπτης ελευθερίας» — ήτοι της ενιαίας αγοράς για την έρευνα και την καινοτομία¹⁶.

¹⁵ Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου σχετικά με το θεματολόγιο πολιτικής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας για την περίοδο 2025-2027, EE C, C/2025/3593, 30.6.2025.

¹⁶ Enrico Letta, ό.π.

- (27) Η Ένωση βασίζεται σε μια ισχυρή κληρονομιά πρωτοβουλιών που έχουν διαμορφώσει την παγκόσμια επιστημονική διπλωματία, συμπεριλαμβανομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πυρηνικών Ερευνών (CERN)¹⁷ και του Διεθνούς Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Ανάλυσης Συστημάτων (IIASA)¹⁸. Τα τελευταία χρόνια έχει αναδυθεί μια δυναμική ευρωπαϊκή κοινότητα επιστημόνων και επαγγελματιών της επιστημονικής διπλωματίας, η οποία οδήγησε, για παράδειγμα, στη δημιουργία της συμμαχίας της ΕΕ για την επιστημονική διπλωματία¹⁹ και του δικτύου επιστημονικής διπλωματίας και συμβουλών των υπουργείων Εξωτερικών της ΕΕ²⁰.
- (28) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει, συνεπώς, να εδραιωθούν ως παγκόσμιοι ηγέτες στην επιστημονική διπλωματία, προκειμένου να υπερασπιστούν τα συμφέροντά τους, να προωθήσουν τις ευρωπαϊκές αξίες και να υπηρετήσουν το παγκόσμιο δημόσιο συμφέρον.
- (29) Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης:
- α) ως «επιστήμη» νοείται η συστηματική μελέτη της δομής και της συμπεριφοράς του φυσικού και κοινωνικού κόσμου μέσω της παρατήρησης, του πειραματισμού, της ανάλυσης, της ερμηνείας και της δοκιμής θεωριών με βάση τα εμπειρικά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί. Περιλαμβάνει τις φυσικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική, τα μαθηματικά και την ιατρική καθώς και τις κοινωνικές επιστήμες, τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις τέχνες, και καλύπτει τόσο τη βασική όσο και την εφαρμοσμένη έρευνα στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα·
 - β) ως «διπλωματία» νοείται η σύναψη διεθνών σχέσεων από κρατικούς και μη κρατικούς φορείς με ειρηνικά μέσα όπως ο διάλογος και η διαπραγμάτευση, μεταξύ άλλων μέσω εκπροσώπων στο εξωτερικό·
 - γ) ως «επιστημονική διπλωματία» νοείται η άμεση ή έμμεση χρήση της επιστήμης, των επιστημονικών στοιχείων και της επιστημονικής συνεργασίας για την τεκμηρίωση και την υποστήριξη της εξωτερικής πολιτικής σε διάφορα επίπεδα, καθώς και η χρησιμοποίηση της διπλωματίας για τη στήριξη και την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και της επιστημονικής προόδου.

¹⁷ <https://home.cern/>

¹⁸ <https://iiasa.ac.at/>

¹⁹ <https://www.science-diplomacy.eu/>

²⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-research-and-innovation/europe-world/international-cooperation/science-diplomacy_en#eu-ministries-of-foreign-affairs-science-diplomacy-and-advice-network

- (30) Η παρούσα σύσταση δεν θίγει ούτε τις αρμοδιότητες των κρατών μελών σε οποιονδήποτε τομέα πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας, ούτε την αυτονομία και την ανεξαρτησία των επιστημονικών ιδρυμάτων.

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την επικουρικότητα, την αναλογικότητα, τη θεσμική αυτονομία και την ακαδημαϊκή ελευθερία, και σύμφωνα με τις εθνικές ιδιαιτερότητες των κρατών μελών, τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης και τις αρμοδιότητές τους δυνάμει της Συνθήκης, και λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη βελτιστοποίησης των πόρων, τόσο σε επίπεδο Ένωσης όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, να αναλάβουν τις ακόλουθες στρατηγικές, επιχειρησιακές και υποστηρικτικές δράσεις:

Στρατηγικές δράσεις

1. να αναγνωρίσουν τη σημασία της επιστημονικής διπλωματίας ως συνιστώσας της οικείας πολιτικής έρευνας και καινοτομίας και της οικείας εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, καθώς και τη συμβολή της στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και στην κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, έχοντας επίγνωση των δυνατοτήτων της στις σχετικές στρατηγικές πολιτικής·
2. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο της επιστημονικής διπλωματίας για την προώθηση των αξιών της Ένωσης, όπως μεταξύ άλλων της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και της ειρήνης και της πολυμερούς προσέγγισης·
3. να αναγνωρίσουν τις δυνατότητες της επιστημονικής διπλωματίας για την προώθηση δραστηριοτήτων διεθνούς συνεργασίας στην επιστήμη, την έρευνα και την καινοτομία, και να χρησιμοποιήσουν δράσεις επιστημονικής διπλωματίας για να καταστήσουν την Ένωση παγκόσμιο ταγό της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της ελευθερίας της επιστημονικής έρευνας, της ανοικτής επιστήμης και της ανοικτής και ασφαλούς διεθνούς συνεργασίας στην έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία, μεταξύ άλλων μέσω της πρωτοβουλίας «Επιλέξτε την Ευρώπη για την επιστήμη» με βάση την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» και μέσω της σύνδεσης τρίτων χωρών με τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη» και Ευρατόμ·

4. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να αξιοποιήσουν την επιστημονική διπλωματία προς τα συμφέροντα της ανταγωνιστικότητας, της ανθεκτικότητας, της ευημερίας και της κοινωνικής ευδοκίμησης της Ένωσης, για παράδειγμα για την καλύτερη προβολή των ευκαιριών που προσφέρουν οι εταιρικές σχέσεις με την Ένωση, μεταξύ άλλων μέσω της στρατηγικής Global Gateway²¹, για την προώθηση των ευρωπαϊκών τεχνολογιών, τη στήριξη του ρόλου της Ένωσης στον καθορισμό παγκόσμιων τεχνικών προτύπων καθώς και της ενωσιακής κυριαρχίας της τεχνολογίας και των δεδομένων, με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας όσον αφορά τον ανοικτό χαρακτήρα και την κοινοχρησία δεδομένων·
5. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να προωθήσουν τον διεπιστημονικό διάλογο σε ενωσιακό, εθνικό και υποεθνικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων παραγόντων της επιστημονικής διπλωματίας για την εξισορρόπηση των επιστημονικών στόχων με τα συμφέροντα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την ανάγκη: α) να αξιολογούνται οι επιπτώσεις των περιορισμών στη διεθνή επιστημονική συνεργασία· β) να προσδιορίζονται και να μετριάζονται οι οικονομικοί κίνδυνοι και οι κίνδυνοι για την ασφάλεια της έρευνας, ιδίως σε κρίσιμους και ευαίσθητους τεχνολογικούς τομείς· και γ) να διερευνώνται και να αξιοποιούνται οι δυνατότητες της επιστημονικής διπλωματίας ώστε να προετοιμάζεται το έδαφος για την έρευνα και την καινοτομία, καθώς και για τη δράση στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας·
6. σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ανησυχίες για την ασφάλεια που σχετίζονται με τις τεχνολογίες διπλής χρήσης και άλλες ευαίσθητες τεχνολογίες, να προσδιορίσουν συγκεκριμένους τομείς στους οποίους η επιστημονική διπλωματία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο οικοδόμησης εμπιστοσύνης για τη διατήρηση και προώθηση του διαλόγου με τρίτες χώρες, όποτε αυτό κρίνεται επωφελές και σύμφωνο με την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι ο διάλογος αυτός δεν οδηγεί σε μη εξουσιοδοτημένη μεταφορά ευαίσθητων γνώσεων σε ξένες στρατιωτικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες πληροφοριών, ούτε υπονομεύει τις κυρώσεις σε επίπεδο Ένωσης·

²¹ https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway_el

7. όπου αυτό μπορεί να προσθέσει αξία σε υφιστάμενες διαδικασίες πολιτικής, να χρησιμοποιήσουν την επιστημονική διπλωματία για να προωθήσουν την υλοποίηση της Ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, να στηρίξουν την ανάπτυξη και την εφαρμογή διεθνών συμφωνιών, να αντιμετωπίσουν παγκόσμιες προκλήσεις βιωσιμότητας, μεταξύ άλλων σε εύθραυστα και γεωπολιτικά στρατηγικά περιβάλλοντα, όπως η Αρκτική, η Μεσόγειος, τα ανατολικά σύνορα της ΕΕ και τα Δυτικά Βαλκάνια, και να διαχειριστούν με βιώσιμο τρόπο παγκόσμια και κοινά αγαθά σε ένα κατακερματισμένο γεωπολιτικό περιβάλλον, όπου περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων χώροι πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας, όπως η ανοικτή θάλασσα και τα βαθέα ύδατα, η Ανταρκτική, η χαμηλή γήινη τροχιά, η σελήνη και άλλα ουράνια αντικείμενα, καθώς και κοινά αγαθά όπως το ραδιοφάσμα και ένας σκοτεινός και ήσυχος ουρανός·
8. σε συνεργασία με την Επιτροπή, προώθηση του ηγετικού ρόλου της Ένωσης στην παγκόσμια επιστημονική διπλωματία με τους εξής τρόπους: α) συμμετέχοντας στον διάλογο για την παγκόσμια επιστημονική διπλωματία, όπως προωθείται από την UNESCO και άλλα διεθνή φόρουμ και β) ενισχύοντας δεσμούς και οικοδομώντας συμμαχίες με έμπιστους εταίρους παγκοσμίως, με γνώμονα τα κοινά συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών και με βάση κοινές αρχές και αξίες στην έρευνα και την καινοτομία·
9. αξιοποιώντας επιτυχημένα παραδείγματα, όπως το φως συγχρότρου για πειραματική επιστημονική δραστηριότητα και εφαρμογές στη Μέση Ανατολή (SESAME)²², να χρησιμοποιήσουν την επιστημονική διπλωματία για να διευκολύνουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη διεθνών ερευνητικών υποδομών, προωθώντας με τον τρόπο αυτό την ενωσιακή φιλοδοξία και ικανότητα σύγκλησης·
10. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να θέσουν τις ευρωπαϊκές υποδομές έρευνας και τεχνολογίας ως στρατηγικούς πόρους της ήπιας δύναμης της Ένωσης στην επιστημονική διπλωματία²³ και ως βασικούς μοχλούς της στρατηγικής αυτονομίας και της επιστημονικής αριστείας της Ένωσης, κεφαλαιοποιώντας τις δυνατότητές τους να προσελκύουν τα κορυφαία talenta, τη συμβολή τους στην καινοτομία, την πρωτοποριακή έρευνα, την παραγωγή γνώσης, τη θέσπιση προτύπων και την ανταλλαγή ευρέσιμων, προσβάσιμων, διαλειτουργικών και επαναχρησιμοποιήσιμων δεδομένων (FAIR), καθώς και τον ρόλο τους στην προώθηση διμερών και πολυμερών σχέσεων·

²² <https://www.sesame.org.jo/>

²³ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τις υποδομές έρευνας και τεχνολογίας, COM(2025) 497 final/2 της 30.9.2025 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/>

Επιχειρησιακές δράσεις

11. να εξετάσουν το ενδεχόμενο να δημιουργήσουν κατάλληλες ρυθμίσεις στήριξης, όπου δεν υπάρχουν ήδη, βασισμένες σε υφιστάμενες δομές, για τον συντονισμό της επιστημονικής διπλωματίας μεταξύ κυβερνήσεων και με βασικά ενδιαφερόμενα μέρη σε διάφορα επίπεδα, μεταξύ άλλων με τον διορισμό εθνικού συντονιστή επιστημονικής διπλωματίας, εάν είναι σκόπιμο, και διερευνώντας συνέργειες με άλλους τομείς διπλωματίας, όπως η κλιματική, η πράσινη, η υδάτινη, η ωκεάνια, η πολιτική, η διαστημική, η ενεργειακή διπλωματία καθώς και η διπλωματία του τομέα της υγείας, με ιδιαίτερη έμφαση στις διασυνδέσεις με την τεχνολογική και την ψηφιακή διπλωματία, καθώς και την πολιτιστική διπλωματία·
12. όπου συντρέχει περίπτωση και σε διαβούλευση με την Επιτροπή, να εξετάσουν το ενδεχόμενο να καταρτίσουν, όπως ενδείκνυται, εθνικούς χάρτες πορείας για δράσεις επιστημονικής διπλωματίας βάσει συμφερόντων και αξιών, οι οποίοι θα επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, με βάση: α) τον προσδιορισμό στρατηγικών θεματικών και γεωγραφικών προτεραιοτήτων και συμφερόντων σε ενωσιακό, εθνικό και, όπου απαιτείται, υποεθνικό επίπεδο που θα συμφωνούνται μεταξύ των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών της επιστημονικής διπλωματίας και β) αξιολόγηση του των αμοιβαίων συμφερόντων και των ευκαιριών συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών σε συγκεκριμένους τομείς, μεταξύ άλλων μέσω συμμετοχής και σύνδεσης στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»·

13. να επανεξετάσουν και, εάν χρειαστεί, να ενισχύσουν τους μηχανισμούς παροχής επιστημονικών συμβουλών και ανάλυσης προοπτικών των υπουργείων εξωτερικών και άλλων αρμόδιων υπουργείων, με σκοπό να εντοπίσουν ελλείψεις σε ικανότητες και να εκπονήσουν συστάσεις για τη βελτίωση αυτών των μηχανισμών επιστημονικής τεκμηρίωσης για τη χάραξη πολιτικής, μεταξύ άλλων με την πιθανή τοποθέτηση ερευνητών και ερευνητικού προσωπικού²⁴ ως επιστημονικών συμβούλων σε διπλωματικές υπηρεσίες, όπως ενδείκνυται, αξιοποιώντας διδάγματα που έχουν αντληθεί από υφιστάμενους μηχανισμούς παροχής επιστημονικών συμβουλών σε παγκόσμιο, ενωσιακό, εθνικό και υποεθνικό επίπεδο, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό ευρύτερες προσπάθειες για την προώθηση της χρήσης επιστημονικών στοιχείων στη χάραξη δημόσιας πολιτικής²⁵, μεταξύ άλλων μέσω της δράσης του EXE για την προώθηση της ευρωπαϊκής επιστήμης για τη χάραξη πολιτικής·
14. να επανεξετάσουν και να ενισχύσουν, κατά περίπτωση, τους μηχανισμούς διπλωματικής και διεθνούς συνεργασίας των υπουργείων επιστημών και άλλων σχετικών δομών στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, εντοπίζοντας ελλείψεις σε ικανότητες και αναπτύσσοντας μέτρα για τη βελτίωση των διπλωματικών δεξιοτήτων εντός των εν λόγω μηχανισμών, μεταξύ άλλων μέσω της πιθανής τοποθέτησης έμπειρων διπλωματικών συμβούλων σε επιστημονικά ιδρύματα·

²⁴ Βλ. Σύσταση του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη, ΕΕ C 1640, 29.12.2023.

²⁵ Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση του ρόλου και του αντίκτυπου της έρευνας και της καινοτομίας στη διαδικασία χάραξης πολιτικής στην Ένωση, 16450/23 της 8.12.2023.

15. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να εντείνουν τη δέσμευση και τη στήριξη της Ένωσης προς διεθνείς οργανισμούς που βασίζονται στην επιστήμη με συντονισμένο τρόπο, όπου είναι δυνατό, μεταξύ άλλων σε παγκόσμιες διακυβερνητικές πλατφόρμες επιστήμης-πολιτικής, και να ενισχύσουν τη συνεργασία με μη κυβερνητικούς διεθνείς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της επιστημονικής διπλωματίας, όπως το Διεθνές Επιστημονικό Συμβούλιο (ISC)²⁶ και ο Οργανισμός επιστημονικών προβλέψεων και διπλωματίας στη Γενεύη (GESDA)²⁷, καθώς και με οργανώσεις που ασχολούνται με τεχνικά πρότυπα και συμβάσεις·
16. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να δημιουργήσουν δίκτυα και συνέργειες μεταξύ των ακολούθων επιστήμης και τεχνολογίας στις διπλωματικές αντιπροσωπείες της Ένωσης και των κρατών μελών παγκοσμίως, προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τον βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο αντίκτυπό τους και να αξιοποιήσουν καλύτερα τους υφιστάμενους πόρους, μεταξύ αυτών και τους πόρους εθνικών δικτύων και ψηφιακών πλατφορμών, διατηρώντας παράλληλα την εστίαση στον συντονισμό και όχι στη δημιουργία νέων δομών και αποφεύγοντας περιττό διοικητικό φόρτο·
17. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να στηρίζουν την προβολή της ενωσιακής επιστημονικής διπλωματίας υιοθετώντας διαρθρωμένη προσέγγιση ως προς τους επιστήμονες της διασποράς των κρατών μελών, συμβάλλοντας στη δημιουργία σχετικών δικτύων σε συνεργασία με υπηρεσίες ακαδημαϊκών ανταλλαγών και άλλους υφιστάμενους σχετικούς μηχανισμούς, αξιοποιώντας καλύτερα εθνικά και ενωσιακά δίκτυα αποφοίτων προγραμμάτων και κινητικότητας, όπως η ένωση αποφοίτων Marie Curie²⁸ και η ένωση Erasmus Mundus²⁹, και κεφαλαιοποιώντας καθιερωμένες εκδηλώσεις που προωθούν την επιστημονικά τεκμηριωμένη διαπροσωπική αλληλεπίδραση ανεξαρτήτως των γεωπολιτικών χασμάτων·
18. να αναπτύξουν στρατηγική προσέγγιση έναντι προσφύγων επιστημόνων και ερευνητών και ερευνητριών που διατρέχουν κίνδυνο, με στόχο τη διευκόλυνση της συνεχούς συμβολής τους στην έρευνα και καινοτομία, με βάση τις αρχές και τις αξίες της Ένωσης, εφαρμόζοντας παράλληλα τις αναγκαίες διασφαλίσεις·

²⁶ <https://council.science/>

²⁷ <https://www.gesda.global/>

²⁸ <https://www.mariecuriealumni.eu/>

²⁹ <https://www.em-a.eu/>

19. να εργαστούν για την ανάπτυξη αποτελεσματικής συνεργασίας με τον Παγκόσμιο Νότο, οικοδομώντας ισότιμες εταιρικές σχέσεις επιστημονικής διπλωματίας οι οποίες θα προωθήσουν τη συμβολή της τοπικής γνώσης και εμπειρογνώσιας σε κοινές παγκόσμιες προκλήσεις, και να παράσχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη ικανοτήτων, αντιμετωπίζοντας με τον τρόπο αυτόν και ασυμμετρίες στις ικανότητες έρευνας και καινοτομίας·

Υποστηρικτικές δράσεις

20. να προωθήσουν διασυνδέσεις μεταξύ, αφενός, των διπλωματικών υπηρεσιών των κρατών μελών και, αφετέρου, οργανισμών που διεξάγουν έρευνα, πανεπιστημίων και άλλων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων των συνασπισμών ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, χρηματοδοτών της έρευνας, ερευνητών και ερευνητριών και ερευνητικού προσωπικού, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών και μη κρατικών φορέων, οι οποίοι μπορούν να ανοίξουν νέες οδούς καινοτομίας και να ενισχύσουν τις παγκόσμιες εταιρικές σχέσεις πέραν των παραδοσιακών διαύλων μεταξύ κυβέρνησης και ακαδημαϊκής κοινότητας·
21. σε συνεργασία με την Επιτροπή, να στηρίζουν την ανάπτυξη αφηγημάτων θετικής επιστημονικής διπλωματίας υποστηριζόμενων από πολυεπιστημονική και διεπιστημονική έρευνα, περιλαμβάνοντας συστηματικά τις κοινωνικές και τις ανθρωπιστικές επιστήμες, καθώς και τη διάδοση των πορισμάτων αυτών μέσω επιστημονικών δημοσιεύσεων, επικοινωνίας και διάδρασης με το κοινό, με στόχο να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στην επιστήμη, να ενδυναμώσουν την ακεραιότητα του χώρου πληροφοριών, να καταπολεμήσουν την παραπληροφόρηση και να προασπίσουν τη δημοκρατία και την πολυμερή προσέγγιση·

22. να προαγάγουν την πολυγλωσσία στην επιστημονική διπλωματία και τη γλωσσική πολυμορφία στην επιστήμη σύμφωνα με τις συστάσεις της G20 σχετικά με τη συμμετοχή στην επιστήμη³⁰.
23. να ενθαρρύνουν, με πλήρη σεβασμό των εθνικών αρμοδιοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την ενσωμάτωση στοιχείων που σχετίζονται με την επιστημονική διπλωματία, τον ρόλο της επιστήμης στη διεθνή συνεργασία και τη χάραξη τεκμηριωμένης πολιτικής στα σχετικά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν τις νεότερες γενιές σχετικά με τους δεσμούς μεταξύ επιστήμης, πολιτικής και παγκόσμιων προκλήσεων, για παράδειγμα προωθώντας πρεσβευτές νεολαίας στον τομέα της επιστημονικής διπλωματίας, εάν αυτό είναι επιθυμητό·
24. σε συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα, να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής κατάρτισης στον τομέα της επιστημονικής διπλωματίας σε επιστήμονες και διπλωμάτες, καθώς και σε επαγγελματίες που εργάζονται στη διεπαφή μεταξύ επιστήμης και διπλωματίας, σε συνεργασία με σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων ενσωματώνοντας ενότητες επιστημονικής διπλωματίας στα προγράμματα σπουδών των διπλωματικών ακαδημιών και στην εκπαίδευση των διπλωματών πριν από την τοποθέτησή τους στο εξωτερικό.

ΣΥΝΙΣΤΑ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ να λάβει τα ακόλουθα μέτρα, ιδίως για να στηρίξει την εφαρμογή των σημείων 1 έως 24 της παρούσας σύστασης:

25. να υποστηρίξει τη χαρτογράφηση αφενός των παραγόντων, των στρατηγικών και των προσφορών κατάρτισης στον τομέα της ενωσιακής επιστημονικής διπλωματίας και αφετέρου των προσπαθειών επιστημονικής διπλωματίας από εταίρους και ανταγωνιστές της Ένωσης, με σκοπό να παρασχεθεί μια επισκόπηση των υφιστάμενων εθνικών πλαισίων και των σημερινών διαθέσιμων πόρων και βέλτιστων πρακτικών επιστημονικής διπλωματίας, καθώς και του παγκόσμιου περιβάλλοντος επιστημονικής διπλωματίας στο οποίο δραστηριοποιούνται η Ένωση και τα κράτη μέλη της, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό και στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ κρατών μελών·

³⁰ https://g7g20-documents.org/fileadmin/G7G20_documents/2025/G20/South%20Africa/Sherpa-Track/Research%20and%20Innovation%20Ministers/1%20Ministers'%20Language/Research%20and%20Innovation_Recommendations%20on%20Science%20Engagement_23.09.2025.pdf

26. να ενισχύσει την παρακολούθηση πρωτοποριακών εξελίξεων στην έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία, όπως η αυξημένη χρήση της ΤΝ στην επιστήμη στο πλαίσιο της συνολικής πολιτικής της Ένωσης για την ΤΝ³¹, αξιολογώντας τις επιπτώσεις τους στην επιστημονική συνεργασία, την ακεραιότητα της έρευνας, τη δεοντολογία, την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας και την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της Ένωσης, τη δημιουργία αξίας και την τεχνολογική κυριαρχία, καθώς και προάγοντας μια ανθρωποκεντρική, υπεύθυνη, διαφανή, ισότιμη και ασφαλή χρήση των τεχνολογιών αυτών σε παγκόσμιο επίπεδο·
27. να παράσχει τη δυνατότητα για τακτική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ επιστημόνων και διπλωματών, και με εμπειρογνώμονες που εργάζονται στη διεπαφή μεταξύ των δύο, μέσω της δημιουργίας μιας εικονικής ευρωπαϊκής πλατφόρμας επιστημονικής διπλωματίας με βάση την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» και με υλικό υφιστάμενες ενωσιακές και εθνικές πλατφόρμες και δίκτυα, όπου αυτό είναι δυνατό, η οποία μπορεί να χρησιμεύσει για τον προσδιορισμό θεμάτων προς κοινή δράση επιστημονικής διπλωματίας έναντι σχετικών χωρών και περιφερειών ενδιαφέροντος για την Ένωση·
28. να συγκροτήσει ad hoc ομάδα επαφής εντός του υφιστάμενου πλαισίου του EXE (π.χ. τη μόνιμη υποομάδα του φόρουμ του EXE για τη συνολική προσέγγιση), η οποία θα μπορεί να ενεργοποιείται ad hoc για να στηρίζει την ανάπτυξη κοινής αντίδρασης στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, όταν απαιτείται ως αντίδραση σε γεωπολιτικές εξελίξεις, όπως απειλές για την οικονομική ασφάλεια της Ένωσης, στρατιωτικές επιθέσεις ή οπισθοδρόμηση της δημοκρατίας, μεταξύ άλλων με τη στήριξη συντονισμένης εκτίμησης κινδύνου και σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης για διεθνή ερευνητική συνεργασία·

³¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/policies/ai-office>

29. να ενσωματώσει το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιστημονική διπλωματία στο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία και σε άλλα ενωσιακά προγράμματα, μεταξύ των οποίων το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, προωθώντας μέσα όπως η πρωτοβουλία «Επιλέξτε την Ευρώπη για την επιστήμη», η σύνδεση με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και η διεθνής συμμετοχή σε αυτό, συμφωνίες επιστήμης και τεχνολογίας, έργα της στρατηγικής Global Gateway, το ευρωπαϊκό νέφος ανοικτής επιστήμης³², Κοινοπραξίες Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Υποδομής³³ και το δίκτυο Eureka³⁴, καθώς και πρωτοβουλίες που στοχεύουν σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές και θέματα όπως η εταιρική σχέση στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας στην περιοχή της Μεσογείου (PRIMA) 2021-2027³⁵, το θεματολόγιο καινοτομίας ΑΕ-ΕΕ³⁶, η παγκόσμια σύμπραξη ευρωπαϊκών & αναπτυσσόμενων χωρών για τις κλινικές δοκιμές στον τομέα της υγείας (EDCTP) 2021-2027³⁷, η αποστολή «Καινοτομία»³⁸ και η διατλαντική συμμαχία ωκεανογραφικής έρευνας και καινοτομίας (AAORIA)³⁹.
30. να διευκολύνει τη δημιουργία Μεσογειακού Κέντρου επιστημονικής διπλωματίας, όπως ανακοινώθηκε στο σύμφωνο για τη Μεσόγειο⁴⁰, με βάση υφιστάμενες δραστηριότητες στην περιοχή, καθώς και να αναπτύξει κοινή δράση επιστημονικής διπλωματίας στη και με τη Μέση Ανατολή σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη (κοινή δράση πολιτικής) και να ενισχύσει τους διαλόγους επιστημονικής διπλωματίας με βασικούς πολυμερείς και διεθνείς εταίρους, όπως η Αφρικανική Ένωση (ΑΕ), η Κοινότητα των Κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (CELAC), ο Σύνδεσμος Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN) και η Κεντρική Ασία, καθώς και με χώρες υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ και τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία, όπως ενδείκνυται.

32 <https://eosc.eu/>

33 <https://www.eric-forum.eu/>

34 <https://www.eurekanetwork.org/>

35 <https://prima-med.org/>

36 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2023-07/ec_rtd_au-eu-innovation-agenda-final-version.pdf

37 <https://www.edctp.org/>

38 <https://mission-innovation.net/>

39 <https://allatlanticocean.org/>

40 Κοινή ανακοίνωση σχετικά με το σύμφωνο για τη Μεσόγειο, JOIN(2025) 26 final της 16.10.2025

31. να ενισχύσει την παροχή επιστημονικών συμβουλών στην εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, ιδίως μέσω των δραστηριοτήτων του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC)⁴¹ και του Μηχανισμού Επιστημονικών Συμβουλών⁴² της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και των αποκεντρωμένων οργανισμών της Ένωσης⁴³, μεταξύ άλλων υποστηρίζοντας διεθνείς διαλόγους σε συνεργασία με διεθνείς φορείς παροχής επιστημονικών συμβουλών.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Συνιστάται στα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τα σημεία 1 έως 24 της παρούσας σύστασης ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάσταση του καθενός, το συντομότερο δυνατό.

Συνιστάται στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να ενημερώνουν το ευρύ κοινό σχετικά με τη σημασία της επιστημονικής διπλωματίας.

Συνιστάται στην Επιτροπή να παρακολουθεί την πρόοδο της υλοποίησης της παρούσας σύστασης χρησιμοποιώντας τις υφιστάμενες δομές διακυβέρνησης του EXE, ιδίως τη μόνιμη υποομάδα του φόρουμ του EXE για την παγκόσμια προσέγγιση, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα του EXE και συναφή εργαλεία παρακολούθησης, και να υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης της παρούσας σύστασης ανά διετία, στο πλαίσιο της διετούς υποβολής εκθέσεων σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία. Δεν χρειάζεται να δημιουργηθούν νέες δομές.

Συνιστάται η μόνιμη υποομάδα του φόρουμ του EXE για την παγκόσμια προσέγγιση να στηρίζει τη θέσπιση κοινών δεικτών που θα εφαρμόζονται σε όλους τους παράγοντες που συμμετέχουν στην επιστημονική διπλωματία της Ένωσης, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα για συνεκτική και συστηματική παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και της προόδου τους, ώστε να επιτρέψει την αποτελεσματική συγκέντρωση συλλογικών πληροφοριών για να στηριχθεί η ανάπτυξη συγκλινοσών δράσεων μεταξύ αυτών.

⁴¹ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/index_en

⁴² <https://scientificadvice.eu/>

⁴³ https://www.euda.europa.eu/publications/brochures/eu-ansa_en

Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη καλούνται να ανταλλάσσουν με την Επιτροπή πληροφορίες, σε εθελοντική βάση και εφόσον αυτές είναι διαθέσιμες, σχετικά με τις εθνικές προσεγγίσεις και πρωτοβουλίες τους ως συμβολή στις προαναφερθείσες δραστηριότητες της Επιτροπής όσον αφορά την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος
